

nedostatku procesní způsobilosti opodstatněna a odvolání žalobkyně, uplatňující z toho důvodu odvolací důvod zmatečnosti podle § 471 č. 5 c. ř. s., postrádá veškerého podkladu (srov. rozh. Gl. U. 1376, 6389 a sb. n. s. č. 4050). Že vnucená správa trvá přes to, že byla zrušena, dokud vnucený správce nevydal ze správy konečný počet, bylo již vysloveno v rozh. sb. n. s. č. 8480. Ostatně byla vnucená správa zastoupena ve sporu advokátem a, pozbyla-li za sporu procesní způsobilosti, nemělo to podle § 158 c. ř. s. vliv na provedení sporu (srov. rozh. sb. n. s. č. 5712). Rekursu bylo proto vyhověti a uznati jak se stalo.

Čís. 10007.

Pojišťovací smlouva.

Jest na pojištěnci, by tvrdil a dokázal okolnosti, odůvodňující závěr, že neoznámení škodné události pojišťovně nemělo pražádného vlivu na to, jak pojišťovna vyšetřila náhradu a na zjištění povinnosti k náhradě.

(Rozh. ze dne 20. června 1930, Rv I 1393/29.)

Žalobkyně byla pojištěna u žalované pojišťovny proti škodě z požáru. V noci ze 26. na 27. dubna 1925 vypukl požár ve stavení žalobkyně, jenž způsobil škodu. Proti žalobě o vyplacení pojistného namítla žalovaná pojišťovna, že jí požár byl hlášen opožděně, teprve dopisem ze dne 18. srpna 1925, takže podle § 19 pojišťovacích podmínek ztratila žalobkyně nárok na náhradu škody. Žaloba byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Podle ustanovení pojišťovacích podmínek byla žalobkyně povinna oznámiti pojistný případ požáru žalované pojišťovně nebo jejímu k přijetí oprávněnému zástupci (čl. 16 poj. podm.) a ztratila právo na náhradu, porušivši tuto povinnost, leč by jí nebylo lze přičísti úmysl nebo hrubou nedbalost, nebo, kdyby porušení povinnosti nemělo vliv ani na zjištění ani na objem plnění žalované (čl. 19 poj. podm.). Toto ustanovení podmínek jest v podstatě ve shodě s § 32 poj. ř. Žalobkyně tvrdí a snaží se dolíčiti, že splnila svou povinnost a že nenastal účinek ztráty nároku na náhradu, protože se nedopustila nedbalosti hrubé a její zanedbání nemělo vliv na zjištění ani na objem plnění žalované. Tvrdí, že považovala za zástupce pojišťovny Samuela W-a, tomu že případ oznámila, domnívajíc se, že jest zástupcem, ač jím nebyl, že odhad škody provedla jiná pojišťovna, u níž byla také pojištěna, že tento odhad vzájemné pojišťovny může býti podkladem pro výši odškodného, že žalovaná podle tohoto odhadu na podkladě zprávy vzájemné pojišťovny provedla odhad škody, ale bez prejudice. Dále tvrdí, že původní pojistku se žalovanou uzavřela prostřednictvím jednatele K-a a, an tento nebyl již v S., že sepsání návrhu obstaral Samuel W., dodal jí

tabulku, takže byla přesvědčena, že je zástupcem pojišťovny, a že proto hlásila požár jemu. Po požáru prý byl zástupce K. nezvěstný, byla prý přesvědčena, že likvidátor vyšetřující škodu (za vzájemnou pojišťovnu) likviduje i jménem žalované, ježto zástupce agenta hostinský L. jí řekl, že jedna pojišťovna sdělí odhad druhé. Ale tímto přednesem žalobkyně vůbec neopodstatnila, že neoznámení požáru nemělo vliv na zjištění plnění žalované a na jeho objem, protože neuvedla pro tento nedostatek vlivu bližší, jej opodstatňující okolnosti. Na ní bylo, by tvrdila a dokázala ve smyslu § 32 poj. ř. a čl. 19 podmínek okolnosti, z nichž by plynulo, že neoznámení požáru žalované nemělo pražádného vlivu na to, jak žalovaná vyšetřila náhradu a na zjištění povinnosti k ní: tedy na příklad, že odhad vzájemné pojišťovny byl přiměřený, že by byly nevyšly a nemohly vyjít při vlastním vyšetření žalovanou najevo okolnosti, které by měly vliv na zjištění její povinnosti náhradní a jejího objemu. Nestačí tvrditi, že jiná pojišťovna provedla odhad. Tím není prokázáno a tvrzeno, že by žalovaná nebyla mohla zjistiti škodu jinak a že by nebyla mohla vyšetřiti okolnosti, zbavující ji povinnosti nahraditi škodu. Tím, že žalovaná provedla likvidaci náhrady, ovšem ale bez prejudice, neuznala právě následkem výhrady ani nárok žalobkyně na náhradu ani, že na její likvidaci neměl vliv nedostatek oznámení. To tvrditi a prokázati bylo věcí žalobkyně, což neučinila, a proto její nárok není opodstatněn. Odvolací soud však neposoudil nesprávně po stránce právní ani stupeň zavinění žalobkyně na nedostatku oznámení, po případě na nesplnění povinnosti k oznámení podle pojistky. Třebaže žalobkyně byla prostou ženou a psaní málo znalou, jak sama tvrdí, jest hrubým jejím zaviněním omyl, že pokládala za zástupce pojišťovny Samuela W-a. Tento byl hypotekárním věřitelem žalobkyně, obstarával ovšem pojištění domku proti požáru, žalobkyně se naň mohla obrátiti jako na věřitele, by ve vlastním zájmu za ni zařídil oznámení požáru pojišťovně. Aby ho pokládala za jednatele pojišťovny, pro to za daných okolností neměla důvodu, třebaže jí vydal tabulku a třebaže za ni jako věřitel pojistku obstarával. Bylo na žalobkyni, by se seznámila s obsahem pojišťovací smlouvy a se svými povinnostmi z této smlouvy. Když neznala dostatečně čísti a nerozuměla dobře pojistce, jak se podle ní má zachovati, bylo na ní, by se obrátila na někoho, kdo jest věci znalý. Nedostatečná znalost čtení a psaní a nedostatek zkušeností v pojišťovacích věcech nemůže býti žalobkyni omluvou hrubých nedopatření a zakládati pro ni výhodu, by se nemusela starat o splnění svých závazků k pojišťovně, informovati se o tom, kdo jest zástupcem a učiniti oznámení jemu nebo pojišťovně. Neučinila-li žalobkyně oznámení ani pojišťovně ani oprávněnému zástupci a oznámila jen hypotekárnímu věřiteli, pokládajíc ho beze všeho podkladu za agenta, jest to její hrubé nedopatření. Když se žalobkyně spolehla na Samuela W-a, musí sama v poměru k pojišťovně nésti následky jeho nečinnosti. Spolehla-li se při likvidaci na to, že druhá pojišťovna oznámí škodu, a pokládala-li to beze všeho podkladu za náhradu oznámení, které sama měla učiniti, jde zase o hrubé nedopatření, které nemůže nečinnost za-

lobkyně omluviti. I od nejobyčejnějšího člověka při nejobyčejnější pozornosti nutno vyžadovati při plnění smluvených závazků aspoň tolik péče, by se informoval o svých závazcích a o tom, jak jim má dostáti. Neučiní-li to, je to stejně hrubé nedopatření jakoby se vůbec nestaral o svůj závazek. Proto žalobkyně, když nazdařbůh oznámila Samuelu W-ovi, protože ji napadlo, že jest zástupcem žalované, ale vůbec se o tom neinformovala, hrubě se provinila.

Čís. 10008.

Přijala-li německá firma bez námitek fakturu s českou postupní doložkou, aniž žádala o vysvětlení doložky, zavinila vlastní nedbalostí, že se nedověděla o postupu pohledávky.

(Rozh. ze dne 20. června 1930, Rv I 1396/29.)

Žalující banka domáhala se jako postupnice Olgy W-ové na žalované firmě zaplacení pohledávky, tvrdíc, že žalovaná byla o postupu zpravena doložkou na faktuře. Žalovaná namítla, že jí postup nebyl oznámen, ježto faktura, která byla německá, měla sice různé nepodepsané otisky razítka, které však byly české a jí, poněvadž neumí česky, nesrozumitelné, takže jim nepřikládala význam, tím spíše, ano jest obchodní zvyklostí, zpravit dlužníka o postupu bance zvláštním dopisem. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Bylo-li zjištěno, že faktura obsahovala razítka vytištěné sdělení: »postoupeno bance Č. v Praze« — splatno tamtéž a »platy uznáváme pouze přiloženým složným lístkem na banku Č. zde« — dostalo se těmito sděleními žalované firmě vyrozumění o postupu pohledávky na žalobkyni a dlužnice byla od té doby povinna plniti jen žalující postupnici (§ 1396 obč. zák.). Doložky pro spor rozhodné byly nápadně vytištěny razítky a z nich mohla žalovaná firma, i když nebyla českého jazyka mocna, na první pohled aspoň tolik seznati, že nějakou účast na faktuře má banka Č. v Praze, jejíž firma z razítka byla zjevná, což mělo jí býti již podnětem, by požádala českou firmu, fakturu zaslavši, o vysvětlení těchto doložek, byly-li jí nesrozumitelné. Přijala-li však fakturu bez námitek, avšak jejímu českému znění nevěnovala ani obyčejnou pozornost, ač jako protokolovaná firma měla dbáti péče a pozornosti řádného obchodníka, zavinila vlastní nedbalostí, že se o postupu pohledávky, ve faktuře nápadně razítky oznámeném, nedověděla, a nemůže svou zaviněnou nevědomost omluviti námitkou bezelstnosti.